Ontwikkeling financiële functie:
TOP 50 REGISTER-CONTROLLERS 2016

Voor de vijfde maal verschijnt in MCA de RC Top 50. De lijst toont waar RC's de top van het bedrijfsleven bevolken. De rangschikking is naar omzet van het jaar 2015. Naast de complete lijst vindt u in dit artikel ook twee interviews: met VRC-leden Ronald Touwslager en Pim Vervaat.

Edward Smit en Andrea Willemse (interviews): In de RC Top 50 staat al vijf jaar Ron Wirahadiraksa bovenaan. De eerste jaren als CFO van Philips, sinds eind 2015 als CFO van LafargeHolcim. Hoe honkvast is de Top 50? Wanneer de lijst van 2016 wordt vergeleken met de eerste editie, verschenen in MCA 6 van december 2012, zijn van de 50 namen uit het eerste overzicht nog 20 namen over. Van deze pioniers zijn vijf niet meer werkzaam bij de werkgever van destijds. Inmiddels is een aantal registercontrollers dat is opgenomen in deze Top 50 van positie veranderd. Zo heeft Gijsbert de Zoeten in 2016 een andere positie binnen Unilever gekregen. Ingo Bank is per juli 2016 overgestapt van Parexel naar Osram Licht AG in Duitsland. Dimitri Kruik was CFO a.i. bij Prorail en bekleedt in 2016 de positie van CPO: Chief Procurement Officer.

De gemiddelde leeftijd van de in de Top 50 opgenomen registercontrollers stijgt. Was deze in de eerste lijst in 2012 nog 46, de gemiddelde leeftijd loopt op naar 48 per ultimo december 2015.

Bij het opstellen van de lijst is uitgegaan van personen met een aantoonbaar eindverantwoordelijke positie binnen het bedrijf waar zij werkzaam zijn of een in de markt herkenbaar bedrijfsonderdeel. De notering wordt bepaald aan de hand van de omzet over 2015 van het bedrijf(sonderdeel). Indien iemand (financieel) eindverantwoordelijk is voor een bedrijfsonderdeel, staat de jaaromzet van dat onderdeel vermeld. Bij het samenstellen van de Top 50 is de overheid buiten beschouwing gelaten. Semi-overheidsbedrijven zijn wel vermeld, zoals Prorail.

Dit artikel en de gegevens in de grafieken hebben alleen betrekking op de Top 50. Er kunnen geen conclusies worden getrokken voor de gehele ledenpopulatie van meer dan 4.200 registercontrollers.

Gegevens en ontwikkelingen

Een vergelijking in de tijd van de sectoren waarin de registercontrollers werkzaam zijn levert het beeld op zoals geschetst in grafiek 1. Gekozen is voor een vergelijking met de allereerste RC Top 50, die betrekking had op het jaar 2011.

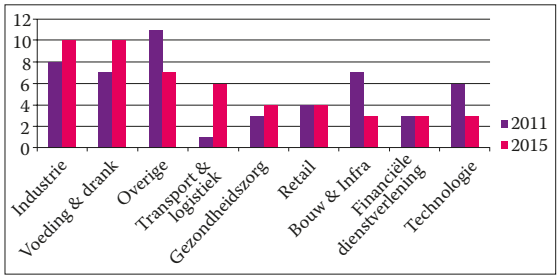

Grafiek 1. Verdeling naar sectoren waarin RC's uit de Top 50 werkzaam zijn

Grafiek 2 toont de verdeling van de notering aan de beurzen. Vergeleken met 2011 zijn meer registercontrollers werkzaam bij bedrijven die een notering hebben aan een buitenlandse beurs.

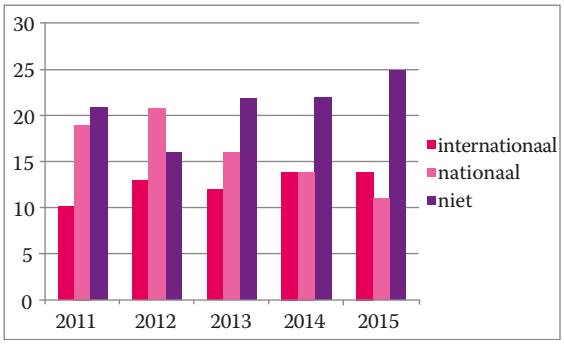

Grafiek 2. Verdeling naar beurzen waaraan bedrijven uit de Top 50 genoteerd staan

Internationale beursnotering is één ding, daadwerkelijk in het buitenland werkzaam zijn betreft ook een interessante ontwikkeling.

Grafiek 3 toont dat van de 50 registercontrollers een groeiend deel internationaal werkt: van 4% in 2011 naar 16% in 2015. Kennelijk weet de internationale zakenwereld de registercontroller steeds beter op waarde te schatten.

Top 50 registercontroller 2016

Top 2015	Top 2014	Naam	Functie	Bedrijf	Beursnotering	Omzet 2015 (mnl €)
1	1	Drs. Ron Wirahadiraksa RC	CFO	LafargeHolcim	Euronext, Six Swiss	27.608
2	2	Drs. Gijsbert de Zoeten RC	CFO	Unilever Europe	Unilever: AEX	13.553
3	3	Drs. Kees Hamster RA RC	CFO	VGZ	niet, coöperatie	10.644
4	4	Drs. Erik Swelheim RC	Lid RvB, CFO	KLM	Air France-KLM: AMX	9.905
5		Drs. Conchita Mulder-Volkers RC	Bestuurslid	ABP	niet	7.589
6	7	Drs. Maarten de Vries RC	CFO, lid Executive Board	TNT	AEX	6.914
7	8	Annemieke Kooijmans RC	Lid exco, global head production & supply finance	Syngenta	Six Swiss	6.347
8	34	Drs. Arjan Kaaks RC	CFO, lid Executive Board	CEVA Logistics	private equity	6.272
9	10	Ir. Ivar Blanken RC	CFO	Unilever Turkey, Russia, MENA	Unilever; AEX	4.500
10	17	Drs. Renier Vree RC	CFO	Arcadis	AMX	3.419
11	16	Hans van Slooten RA RC	CFO	Randstad Groep Nederland	Randstad: AEX	3.077
12	18	Drs. Otto Jager MSc. RC CFA	CFO	TenneT Holding	niet	2.844
13	20	Drs. Rob van der Sluijs RC	CFO	Sligro Food Group	AMX	2.670
14	19	Drs. Paul Verhagen RC	Lid RvB, CFO	Fugro	AMX	2.363
15	21	Drs. Pim Vervaat RC	CEO	RPC Group Plc	LSE	2.262
16	22	Drs. Coen Boevé RC	CFO	Staples Europe	Staples: NASDAQ	2.200
17	26	Drs. Rogier van Wijk RC	CFO Europe	TPV Technology	HKSE, SGX	2.200
18	23	Drs. Jeroen Visser RC RT	CFO	Blokker Holding	niet	2.109
19		Drs. Dimitri Kruik RC	CFO a.i.	ProRail	niet	2.000
20	31	Ing. drs. Frans den Houter RC	CFO	Heerema Marine Contractors	niet	1.962
21	30	Ingo Bank RC	CFO	Parexel	Nasdaq	1.889
22	11	Hans van Geloven MA RC	CFO	ADDAX petroleum	Sinopec: HKSE, SSE, NYSE, LSE	1.803
23	25	Drs. Wouter Vosmeer RC	CFO	MolsonCoors Canada	NYSE, TSX	1.797
24	29	Drs. Siger Spaans RC	CFO	Ahold Czech Republic	Ahold Delhaize: AEX	1.772
25		Drs. Edward Holtzer RC	Finance director	FrieslandCampina Ingredients	niet, coöperatie	1.734
26	28	Drs. Vincent Geerts RA RC	CFO	Loders Croklaan Group	IOI: KLSE	1.487
27	33	Drs. Pim Naarding RA RC	CFO	Plukon Food Group	niet	1.378
28	27	Drs. Ronald Touwslager RC EMFC MAC	CEO	Obvion	niet	1.318
29	24	Drs. Hans Janssen RC	CFO	Mediq	niet	1.276
30	32	Drs. Constantijn Sweep RC	CFO	Interfood Holding	niet	1.231
31		Jeroen Verouden RC	CFO	ALSO Nederland/ALSO International	ALSO Holding AG: Six Swiss	1.178
32	35	Drs. Henk Snapper RA RC	Lid RvB	UMC Groningen	niet	1.166
33		Drs. Antonio Rodriguez RA RC	CFO	Koninklijke A-ware Food Group	niet	1.085
34		Drs. Bart van de Ven RC	CFO	Atos Benelux & The Nordics	Euronext	1.055
35	37	Cees Buren MBA RC	Lid RvB, CFO	Radboudumc	niet	988
36	38	Drs. Hielke Sybesma RC	CFO, lid RvB	Accell Group	AScX	986
37		Ir. Eddy van Rhede van der Kloot RC	CFO	Corbion	AMX	918
38	39	Drs. Steven Flipse RC	CFO	Sanoma Media BeNe	Sanoma: HSE	820
39		Drs. Dirk Neelis RC	CFO	Transavia Nederland	niet	800
40	41	Drs. Remco Smit RC	CFO	Fokker Technologies	niet	796
41	40	Drs. Anne Marie van der Wijst RC	CFO	Transdev Nederland	niet	782
42	42	Drs. Peter van Tilburg RC	CFO	Aviko	niet	757
43	43	Drs. Bernard Witte RC	CFO	Caldic	niet	716
44	44	Drs. Dirk Jan de Bruijn RC	VP Finance en CFO	Thales Group/Thales Nederland	Thales: Euronext	705
45	48	Drs. Frits Giesbers RC	General Manager	Yamazaki Mazak Nederland	niet	696
46	46	Ir. Bas Bonnier RC	General Manager Turbocharger division	Mitsubishi Turbocharger and Engine Europe	Mitsubishi: TSE	692
47	13	Drs. Arjan Blok RC	CFO	Nederlandse Staatsloterij	niet	692
48		Drs. Wilgert Willems RC	CFO	Europe Container Terminals	niet	624
49	47	Drs. Ronald Eikelenboom RC	CFO	Lely Group	niet	619
50	49	Hein Breekveldt RC	CFO	Vomar Voordeelmarkt	niet	515

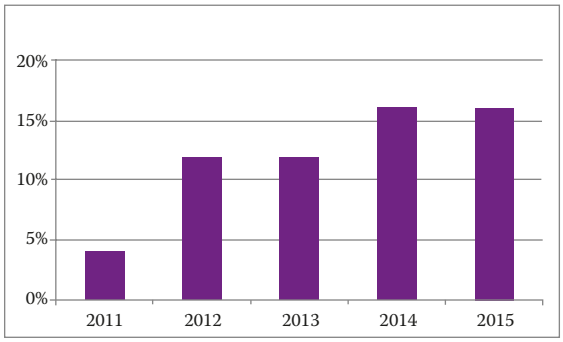

Grafiek 3. Internationale verspreiding

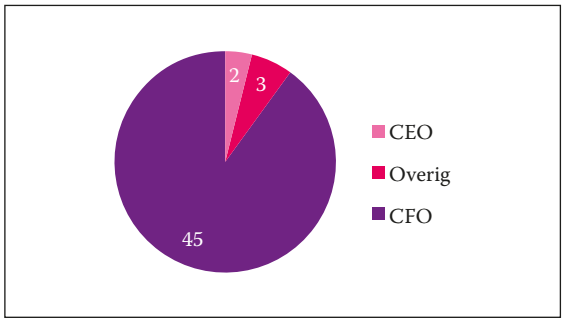

Grafiek 4. Verdeling naar functiecategorieën

Grafiek 4 toont dat de meeste registercontrollers uit de Top 50 werkzaam zijn als CFO. Vergeleken met voorgaande jaren is dit een redelijk constant beeld.

Bronnen

Bij de totstandkoming van deze Top 50 zijn de hoogste bestuursorganen van bedrijven en bedrijfsonderdelen gescand op de aanwezigheid van registercontrollers. Tevens heeft een aantal VRC-leden gereageerd op de oproep in de VRC Nieuwsbrief van juli 2016. De vermelde jaaromzetten zijn ontleend aan de database van Company.Info. Daarnaast zijn de websites van bedrijven bezocht om de omzet te analyseren en/of hebben RC's zelf de jaaromzet van hun bedrijf doorgegeven. De in de lijst opgenomen registercontrollers zijn akkoord met de vermelde gegevens.

Onderzoek voor dit artikel is verricht door drs. Edward Smit RC, senior stafmedewerker VRC. De lijst is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld, maar pretendeert geen juistheid en volledigheid. Het is mogelijk dat sommige personen in dit overzicht inmiddels een andere functie bekleden. Over niet-beursgenoteerde ondernemingen is correcte en volledige informatie vaak niet eenvoudig en systematisch beschikbaar. Een aantal leden die voor de Top 50 in aanmerking zouden kunnen komen heeft aangegeven dat zij niet vermeld willen worden. Aanvullingen zijn welkom en kunnen worden gericht aan vrc@vrc.nl.

INTERVIEW:

'Ik geloof niet meer in businesscases'

Ronald Touwslager RC, nummer 28 in de Top 50, was salesmanager in de ICT-industrie en ondernemer in de gezondheidszorg voordat hij in 1997 begon bij de Rabobank Groep. Daar bekleedde hij diverse managementfuncties bij enkele lokale Rabobanken en Rabobank Nederland. Sinds 2011 is hij CEO bij hypotheekverstrekker Obvion, een dochter van Rabobank Nederland.

Uw functie van CEO vraagt om een brede blik, ondernemerschap en innovatief denken. Hoe verhoudt zich dat tot uw achtergrond als RC?

'Als CEO heb je inderdaad een brede blik nodig, maar voor finance geldt hetzelfde. Je moet de business goed kunnen doorgronden om te weten waar de resultaten vandaan komen en waarom. Ik ben geen doorsnee registercontroller, denk ik. Ik durf te vertrouwen op mijn intuïtie. Finance mensen hebben nog weleens de neiging om alles in modellen te gieten en vierkant dicht te rekenen, maar soms beschik je niet over volledige informatie en kun je besluiten niet onderbouwen. Dan is je intuïtie het kompas waarop je een besluit neemt. It's better to be roughly right, than exactly wrong.'

U deed de EMFC-opleiding terwijl u werkzaam was bij de Rabobank Groep. Wat heeft de opleiding u gebracht?

'Aan de Erasmus Universiteit heb ik een brede bedrijfskundige opleiding gedaan met aandacht voor psychologie, sociologie en filosofie. Ik vond dat ik meer bagage kon gebruiken op harde vakken als financial accounting, management accounting en AO/IC. Het goede van de RC-opleiding was de combinatie van het versterken op deze harde kant en het opfrissen van mijn oude studies wat betreft marketing en logistiek. Het is een ongelooflijk brede opleiding. Alle aspecten waarmee je in een bedrijf te maken krijgt, komen aan bod. Ik ben er nog steeds heel blij mee.'

Welke competenties zijn belangrijk voor een RC?
'Als lid van het Curatorium van de Universiteit Maastricht valt me op dat de kennis van de studenten ongelooflijk sterk en up-to-date is, maar dat we nog een wereld te winnen hebben als het gaat om het overbrengen van die kennis. Hoe maak je de business duidelijk wat jouw vakgebied toevoegt? Inlevingsvermogen, communicatie en overtuigingskracht zijn belangrijke competenties, anders blijft alle kennis binnen jezelf.'

Welke ontwikkelingen ziet u op dit moment in het vakgebied?
'Ik zou er twee willen aanstippen. Allereerst big data. Dat wordt van doorslaggevende betekenis. Als je op een goede manier data verzamelt en op basis daarvan goed acteert, ben je succesvol. Kijk naar Tesla. Zij verzamelen continu gegevens van al hun auto's op de weg en geven de gebruikers dagelijks een upload naar verbeterde software. Ook de accountantscontrole gebeurt steeds meer op basis van data-analyse. Dat is interessant: hoe doe je zo'n analyse, waar let je op en leg je wel de juiste verbanden? De tweede ontwikkeling is de blockchain, het internet 2.0. Waarde-uitwisseling binnen een netwerk dat zichzelf controleert. Er is dus geen derde meer nodig om die controle uit te oefenen. Hoe passen wij dat principe toe in ons vak? Het zou goed zijn als deze onderwerpen een plek krijgen in het curriculum van de RC-opleiding.'

Internet speelt een belangrijke rol in het bedrijfsleven. Ook Obvion richt haar dienstverlening steeds meer online in. Hoe kijkt u daar als RC tegenaan?
'Als je niet meegaat in de online-ontwikkelingen, dan ben je out of business. Binnen Obvion werken we inmiddels agile: we kennen het vertrekpunt van een project en ongeveer het doel, maar de weg daarnaartoe is puur experimenteren. Dat betekent snel ontwikkelen, in de markt zetten, testen en verbeteren. Dat proces kun je niet op bestaande manieren onder controle houden. Ik geloof ook niet meer in businesscases. CEO's moeten vooral lef hebben en op grote lijnen sturen. RC's kunnen in dat proces een belangrijke rol spelen door te bepalen wanneer een project van koers moet wijzigen om de maximale businesswaarde te realiseren. Hun toegevoegde waarde is het monitoren van dat proces en de business te vertellen hoe zij met alle risico's moeten omgaan. Want de business heeft vaak de neiging gewoon door te gaan.'

INTERVIEW:
'Input geven aan de strategie – dat is de uitdaging voor finance'

Pim Vervaat RC, nummer 15 in de Top 50, maakte in 2013 de overstap van CFO naar CEO bij RPC Group Plc, de aan de Londense beurs genoteerde producent van plastic producten. Hij begon zijn carrière in 1987 bij de Hoogovens Groep en bekleedde verschillende functies in Nederland, Duitsland en België. In 1996 werd hij CFO bij Lips Groep en drie jaar later keerde hij terug bij Corus (voorheen Hoogovens), waar hij in 2004 divisie financieel directeur werd. Vervaat woont in Nederland en reist van maandag tot en met vrijdag binnen en buiten Europa.

Kunt u iets vertellen over de activiteiten van RPC Group Plc?
'Wij zijn een design & engineering producent van plastic producten, zowel verpakkingen als producten voor automotive en lifestyle. We leveren bijvoorbeeld onderdelen aan Philips en Scania. We hebben

circa 20.000 medewerkers en 140 vestigingen over de hele wereld – 85% van onze omzet is binnen Europa – en meer dan 20 design centers die tot grote vreugde van onze klanten meedenken over innovatieve producten. Het hoofdkantoor van RPC is gevestigd in Engeland. Daar ben ik gemiddeld 1 tot 2 dagen per maand, de rest van de tijd ben ik onderweg.'

Ligt de plasticmarkt momenteel erg onder vuur?
'Integendeel: de groeiverwachting wereldwijd is 4 tot 5%. Plastic wint het van glas en metaal. Waarom? Plastic kun je in veel meer vormen gieten, het weegt minder en daardoor heeft het een betere CO2 voetprint. Grote klanten als Unilever en Heinz willen het gewicht van hun verpakkingen de komende vijf tot tien jaar met een derde reduceren. Dat doen ze door een continue vervanging van metaal en glas door plastic. De afgelopen 4 jaar is RPC enorm gegroeid, met name door acquisities. We hebben onze omzet verdriedubbeld tot ongeveer 2,7 miljard pond. Maar nog steeds is ons marktaandeel in Europa slechts 5% en wereldwijd minder dan 2%. Onze strategie is verder innoveren en acquireren.'

Uw functie van CEO vraagt om een brede blik, ondernemerschap en innovatief denken. Hoe verhoudt zich dat tot uw achtergrond als RC?
'De opleiding kent veel vakken die je motiveren om verder te kijken dan cijfers en interne controle. Ik heb mijn opleiding altijd gezien als een goede achtergrond. De softe kant heeft mij in mijn carrière goed geholpen; ik voelde me meer een meewerkend voorman dan een boekhouder. In mijn opinie moet een financieel directeur zijn zaakjes op orde hebben ten aanzien van alle traditionele taken en daarnaast een rol vervullen als klankbord voor het managementteam en collegae in commerciële functies. Dat kan als je voldoende weet van de bedrijfsprocessen en de markt.'

Wat is volgens u de uitdaging voor ons vakgebied?
'Een goede invulling geven aan precies dat stukje extra: meedenken, ondersteunen, input geven aan de strategie. Dat is altijd een wisselwerking. De businessstrategie vindt haar weerslag in de cijfers. Wijzen die niet uit dat de strategie klopt, dan zit er dus ergens een fout in de redenering en moet je terug. De cijfers zijn een goede health check. De uitdaging voor de RC is zijn taak op deze manier op te pakken. De job wordt dan ook meteen veel leuker.'

Wat is uw advies aan jongeren met interesse in finance?
'Natuurlijk kun je altijd puur technicus blijven binnen je vakgebied, maar op het moment dat je over de grenzen van je functie wilt kijken, richting het bedrijfsleven, dan is de opleiding tot RC een goede keus. Die studie geeft je mogelijkheden om de overstap te maken naar general manager, op welk niveau dan ook.'